

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27. Dönemde verilen,

2/3726, 2/3509, 2/3399, 2/3135, 2/2909, 2/2910, 2/2773, 2/2758, 2/2759, 2/2325, 2/2292, 2/1985, 2/1986, 2/1987, 2/1657, 2/1222, 2/1042, 2/1025, 2/440, 2/441, 2/442, 2/443, 2/444, 2/445, 2/446, 2/447, 2/418, 2/416, 2/417, 2/419, 2/420, 2/421, 2/422, 2/423, 2/424, 2/425, 2/426, 2/427, 2/428, 2/429, 2/430, 2/431, 2/432, 2/433, 2/434, 2/435, 2/436, 2/437, 2/438, 2/439, 2/835, 2/4729, 2/4733, 2/4366, 2/4090, 2/3848, 2/3849, 2/3850, 2/3851, 2/3841, 2/3842, 2/3843, 2/3844, 2/3845, 2/3846, 2/3825, 2/3824, 2/3815, 2/3547, 2/3305, 2/3306, 2/3307, 2/3308, 2/3309, 2/3310, 2/3311, 2/3312, 2/3313, 2/3314, 2/3315, 2/3294, 2/3295, 2/3296, 2/3297, 2/3299, 2/3302, 2/3193, 2/3161, 2/2525, 2/2487, 2/2421, 2/2050, 2/1759, 2/988, 2/4591, 2/4346, 2/4338, 2/3782, 2/2436, 2/2168, 2/2158, 2/2146, 2/2097, 2/1130, 2/1078, 2/1079, 2/1070, 2/1040, 2/1023, 2/994, 2/954, 2/944, 2/831, 2/760, 2/762, 2/763 esas numaralı Kanun Tekliflerini yeniliyorum.

08.06.2023

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe Komisyonu
Tarih: 19 Haziran 2023	Esas No: 2 / 594

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR GENELİ
08 Haziran 2023
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
08 Haziran 2023
No: 1226611

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 25/12/2020
Sayı : 1543

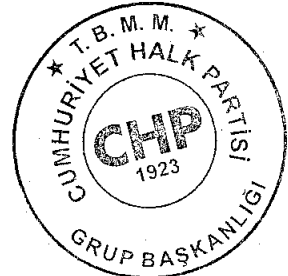
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Levent GÖK
Ankara Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler	
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe	
Tarih :	28 Aralık 2020	Esas No: 2/3311

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ

25 Aralık 2020

Numara.

TBMM
GENEL EVRAK

25 Aralık 2020

No.

758713

EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu hem de sosyal güvenlikle ilgili önceki mevzuatta ölüm sigortası uygulaması konusunda farklı uygulamalara yer verilmiştir.

Örneğin hizmet akdiyle çalışanlarda, 5510 sayılı yasadan önce sigortalının hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanabilmesi için en az beş yıldan bu yana sigortalı bulunup bu süre içerisinde en az 900 gün prim ödeme koşulu aranırken, bağımsız çalışanlarda (Bağ-Kur) ölen sigortalı için en az üç yıl (1080 gün) sigorta primi ödenmiş olması koşulu aranıyordu. 1479 Sayılı Kanunda 2003 yılında, 4956 sayılı kanunla yapılan değişiklikle bağımsız çalışanların hak sahiplerinin ölüm aylığına hak kazanabilme koşulu sigortalının “ölüm tarihinde en az beş tam yıl sigorta primi ödemiş olma” koşuluna bağlandı.

2006 yılında yürürlüğe giren 5510 sayılı yasayla gerek hizmet akdiyle çalışanlar, gerek bağımsız çalışanlar, gerekse de Emekli Sandığına tabi çalışan sigortalıların hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanabilmesi için “son beş yıl içerisinde en az 900 gün prim ödemiş olma” koşulu getirilerek, ölüm sigortası uygulaması bütün sigortalılar için eşit hale getirilmişti. Ancak 5510 sayılı yasada, 2008 yılında yürürlüğe giren 5754 sayılı kanunla yapılan değişiklikle, iş akdi ile çalışanlar için “En az beş yıldan bu yana sigortalı bulunup bu sürede 900 gün prim ödemiş olmak koşulu” korunurken, bağımsız çalışan ve Emekli Sandığına tabi çalışan sigortalılar için uygulama farklılaştırıldı ve en az 1800 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olma koşulu getirildi. İş akdiyle çalışan sigortalılar için ise son beş yıl içerisinde en az 900 gün prim ödemiş olma koşulu devam ettirildi.

Sosyal güvenlikle ilgili yasalarda yıllar içerisinde yapılan bu düzenlemeler vatandaşlar arasında Anayasanın eşitlik ilkesine aykırı uygulamalar yapılmasına yol açtı. Örneğin son beş yılda 900 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş iş akdiyle çalışan sigortalıların (5010 sayılı kanununun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışanlar) hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanırken, aynı koşulları taşıyan bağımsız çalışan sigortalıların (5010 sayılı kanununun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri kapsamında çalışanlar) hak sahiplerine ise ölüm aylığı bağlanamamaktadır.

Bu uygulama Anayasa'nın 10. maddesinde yer alan eşitlik ilkesine aykırıdır. Keza, Anayasa'nın 60. maddesindeki, “Herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar” biçiminde ortaya konan ilkelere de ters düşmektedir.

Yasa teklifimizle bu eşitsizliğin ortadan kaldırılması ve ölüm aylığının sigortalılık farkı gözetilmeden en az beş yıllık bir sigortası bulunan ve bu beş yıl içerisinde de en az 900 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olan sigortalıların, dul ve yetimlerine ölüm aylığı bağlanmasına olanak sağlanmaktadır.

Yasa ve yasalardaki bu farklı hükümler nedeniyle ölüm aylığı bağlanmayan, 5010 sayılı kanununun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri kapsamında çalışanlardan en az beş yılda 900 gün prim ödemiş olanların hak sahiplerine başvurularını halinde, başvurdukları tarihten geçerli olmak üzere ölüm aylığı bağlanması öngörülmektedir.

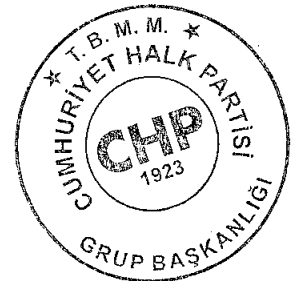
MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Ölüm aylığı bağlanmasında sigortalılar arasında uygulanan farklılığın kaldırılarak en az beş yıllık bir sigortası bulunan ve bu beş yıl içerisinde de en az 900 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olan sigortalıların, dul ve yetimlerine ölüm aylığı bağlanmasına olanak sağlanmaktadır.

MADDE 2- Yasa ve yasalardaki bu farklı hükümler nedeniyle ölüm aylığı bağlanmayan, 5010 sayılı kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri kapsamında çalışanlardan en az beş yılda 900 gün prim ödemiş olanların hak sahiplerine başvurmaları halinde, başvurdukları tarihten geçerli olmak üzere ölüm aylığı bağlanması öngörülmektedir.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

**SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 32'nci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(a) En az 5 yıl sigortalı bulunup, toplam 900 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş,“

MADDE 2- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 84- 1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun mülga 41'inci maddesi ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 32'nci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinin bu kanunla değişmeden önceki halinde yer alan koşulları taşımadıkları için ölüm aylığı bağlanamayanlardan, bu kanunun birinci maddesindeki koşulları yerine getirmiş sigortalıların hak sahiplerinin bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde başvurmaları halinde, başvurdukları tarihten itibaren ölüm aylığı bağlanır.

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

